

Nenavadne vrste zavarovanja: proti pozabljivosti, strastem, zakonu . . .

Danes poznamo v Jugoslaviji približno 20 sestavljenih načinov osebnega zavarovanja, a elementarna zavarovanja so še znatno raznovrstnejša in številnejša. Vendar po pestrosti zavarovalnih načinov daleč zaostajamo za nekaterimi drugimi deželami, prav posebno pa za Ameriko. Med zavarovanji najdemo na prvi pogled čudne in smešne primere, ki pa v bistvu le niso nič drugega kakor vsako zavarovanje: obramba proti škodi in bedi.

Posebneži med zavarovanci so predvsem umetniki, artisti, filmski in gledališki igralci, športniki, književniki in — politiki; najdejo se pa tudi navadni goljufi, ki bi se radi na prebrisani način okoristili.

Znano je, da si dajo filmski igralci in igralke, glasbeniki in drugi umetniki zavarovati posamezne dele in organe svojega telesa: noge, prste, glas, nasmeh, vitkost ali pa tudi debelost, koleno, oči itd., brez katerih ne bi bili več sposobni za svoj poklic in si ne bi mogli več služiti kruha. Književniki sklepajo zavarovanja proti neviščnim kritikom, politiki zavarujejo ob volitvah svojo kandidacijo, dijaki svoje izpite. So ljudje, ki se jim zdi potrebno, da se zavarujejo za slučaj aretacije, zakona ali ločitve zakona, proti zločinu in celo smrtni obsodbi . . .

Nekateri se zavarujejo proti slabim navadam in strastem!

Drugi zavarujejo svoje naslednike za slučaj, če bi se njihova oporoka izpodbijala. So, ki v naprej zavarujejo svoje bodoče kupčije, službo, podjetja.

Najdejo se ljudje, ki se boje, da ne bi izgubili političnih in državljskih pravic in škode, ki bi jim iz tega nastala ter se v ta namen zavarujejo.

Sklepajo se zavarovanja proti zakonski nezvestobi.

Da bi prosjak zavaroval miloščino, je malo verjetno in vendar se dogaja tudi to. Ta način zavarovanja je n. pr. v Franciji celo precej pogost: berač, ki prosi miloščino pred kako cerkvijo, se zavaruje za slučaj, da bi bilo v nedeljo ali praznik ob času glavne službe božje, ko prihaja v cerkev največ ljudi, zelo slabo vreme, ki bi ljudi zadržalo doma.

Zavarujejo se proti vsakovrstnim možnostim razni klubi, fondi, človekoljubne ustanove. Za nekatere ljudi je spomin največjega pomena, tako n. pr. za profesorje, ki rešujejo matematične probleme: ti se zavarujejo proti izgubi spomina.

Uradniki se radi zavarujejo za slučaj slabega vremena za časa njihovega dopusta.

Nekateri ljudje so silno navezani na svoje domače živali: pse, mačke, ptice, zlate ribice . . . Večinoma so to osamelci ljudje, ki se boje, kaj bo z njihovimi ljubljenci po njihovi smrti. Tem je šlo na roko društvo za varstvo živali na Dunaju, ki je predlamskim posredovalo, da so nekatere zavarovalnice uvedle zavarovanje gori navedenih domačih živali za slučaj lastnikove smrti. Zavarovalnina se izplača navedenemu društvu, ki nato poskrbi za nadaljnjo oskrbo živali.

Pisano je človeško življenje, neumljivo človeško srce!

Mesto Leoben na Štajerskem, kjer je bilo središče narodnosocialističnega upora. V bojih je padlo 30 heimwehrovcev.

Robinzon brez vžigalic

Geoffry Quencel stanuje kot edini belokozec na otoku Niua-Fouu na progi Samoa-Fidži. Ta teden je ustavil velikanski oceanski potniški parnik, ker je ostal brez vžigalic. Čim je bil zagledal dim parnika »Maripose«, je takoj poslal naproti čoln z domačini. Ko se je parnik ustavil v domnevi, da se je zgodila nesreča, so izročili veslači kapitanu Quencelov listič, kjer je bilo napisano: »Nimam nobene vžigalice. Pošljite mi, prosim, vsaj en zavitek, če ga imate v zalogi. Zelo potrebujem tudi petrolej, tobak, sladkor, čaj in druga živila. Oprostite, da vas nadlegujem, a bilo bi mi prehudo čakati več mesecev na prihodnji parnik.« Kapitan je poslal zahtevano, dasi je priporočil puščavniku, naj ne nadleguje potniških parnikov, ki se jim bolj mudi kakor tovarnim. Imel je pač usmiljenje z Robinzonom. Quencel je poprej dobro živel od prodaje kopre (posušene kokosove meze), po katero so redno prihajale jadralnice in motorne ladje. A v splošni krizi se je ustavila marsikatera milarna in oljarnica. Kapitani ne prihajajo več po kopro. Robinzon je izgubil vse stike z ostalim svetom.

Zdravnik, žrtev svojega poklica

V Mongoliji je razsajala več let posebna bolezen, neka vrsta legarja. V 20 letih je umrlo za njo 84 misijonarjev. Predstojnik misijonske družbe, ki tam deluje, p. Rutten, je potoval po Evropi, da bi našel pomoč proti tej kugi in končno se mu je posrečilo dobiti ogrskega zdravnika dr. Gajdosa, ki je zlasti proučeval bacile nove bolezni. Vzel ga je s seboj v Peking in ustanovil poseben zavod za boj proti tej kugi. Zato od l. 1931. ni bilo več smrtnih slučajev. Žalibog je dr. Gajdos zdaj nenadoma umrl v Tunisu, kjer je na Pasteurjevem zavodu poglobljaj svoje študije.

V.:

Po valovih Donave široke . . .

(Beleške iz popotnega dnevnika.)

»Tu mora biti mnogo rib,« je rekla gospa Marija.

»Donava je bogata na njih,« je odgovoril Tein spremlevalc. »Že tam, v tistih klancih, jih love na poseben način, a tu cvete ribolov in trgovina z ribami. Posebno pri Šipu so veliki ribolovi na beluge in druge veinke ribe, ki v gotovi letni dobi priplovejo v velikem številu iz Črnege morja, da vržejo ikre.«

Kakšne pol ure vožnje in zagledali smo na romunski strani rimski grad Pontes. Zidan je na obali, na vzvišenem mestu. Imel je nalogo, da je branil prehod čez znameniti Trajanov most.

»To je zidani most imperatorja Trajana,« je rekel Tein spremlevalc. Steje se med najbolj znamenita dela rimskega stavbarstva. Še njegovi sodobniki so se mu čudili in ga ovekovečili s sliko na denarju in na Trajanovem stebru v Rimu.

Most je bil dolg 1127 metrov in je stal na 20 stebrih, od katerih je bil vsaki 20 m visok in 50 m drug od drugega oddaljen. Zadnji stebri na obali se še danes poznajo, ostali pa so pod vodo. A leta 1858. je bila taka suša, da je Donava tukaj malone usahnila. In tedaj se je pokazalo 16 stebrov tega ogromnega mostu.

Danes so ostanki tega mostu že skromni. Elementarni vzroki so ga že zelo razrušili. Tudi dosedanje beleške o mostu niso dovoljne, da bi se mogla dobro videti njegova konstrukcija in v koliko je podobna s sliko na Trajanovem stebru in na denarjih. Kolika je bila mostova višina, se ne ve točno in če je bil most tudi pripravljen za obrambo. Rimljani so že tedaj znali zidati svode na veliko razdaljo, o čemer pričajo mnogi mostovi iz teh časov, posebno oni pri Marboreli in Lisaboni z loki v razponu do 45 metrov. Dio-Kasije, rimski konzul v Panoniji, je zapustil opis tega mostu, ki se po naše tako glasi: »V tistih časih je sezidal Trajan kameniti most čez Ister (spodnjo Donavo). Delo, silno čudovito in napravljeno v spomin, s katerim se druga dela ne morejo primerjati. 20 stebrov iz kvadratnih kamnov se dviga 150 čevljev iznad zemlje; široki so 60 čevljev, razdalja med njimi je 170 čevljev.«

Most je bil zidan v dobi drugega pohoda Trajanovega proti Dakom l. 105. po Kr. Zidal ga je arhitekt Apolodor iz Damaska. Pa tudi Trajan sam je bil veliki arhitekt. Večina mostov, ki so bili zidani pod njegovo vladno v Italiji, Španiji in v Nemčiji, kakor oni preko Eufrata in Tigrisa, so bili zidani pod njegovim rokovodstvom. Apolodorjevo ime je ovekovečeno na triumfalnih Trajanovih vratih v Rimu. Na oboku je relief, kako Apolodor nudi Trajanu načrt donavskega mosta.

Trajanov most, ta najponosnejša stavba rimskega genija na dolnji Donavi, bi se gotovo obdržal še dandanes v vsej svoji veličini, če bi ne bilo Hadrijanove zavisti, ki je, kot Trajanov naslednik, z izgovorom, da bi ta most lahko ko-

Krave v Budimpešti - protest mlekarjev

Madjarska prestolnica je zašla v mlekarstvo vojno. Kmetje so se skregali z mlekarji v Budimpešti radi dnevne cene in odpovedali dobavo. Mlekarne so poplavile mesto z letaki, ki zatrjujejo, da ne poznajo kmetje higijene in širi njih mleko kužne bolezni. Policija tudi ovira kmečke mlekarice, ki nimajo pasteriziranega mleka. Kmetje so protestirali na ta način, da so prignali nekega jutra v mesto več sto glav krav. To ni prepovedano in policija je morala gledati, kako molzejo kmetje krave na ulici in prodajajo mleko. S tem so hoteli dokazati kakovost svojega blaga, ki ga baje mešajo mlekarne same z vodo. Odjemalci so res trdili, da nikoli poprej niso dobivali sličnega polnomastnega mleka.

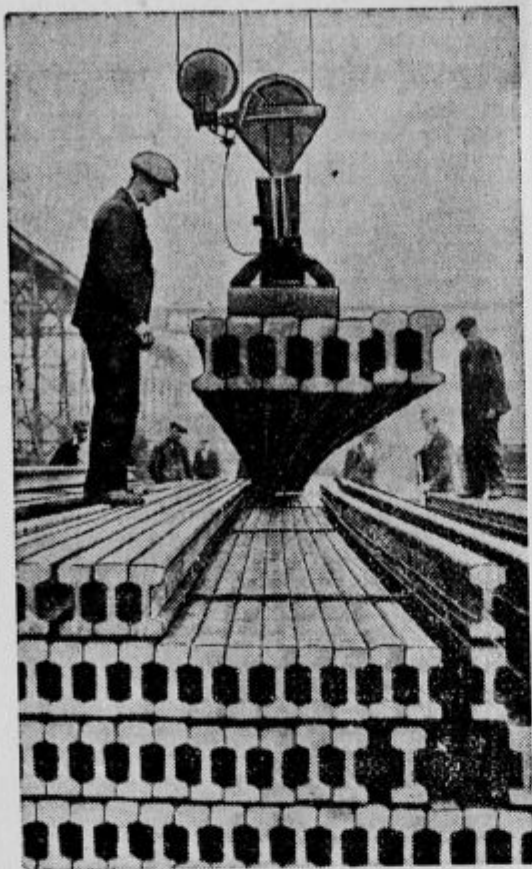

Novi avstrijski zunanji minister Egon Berger-Waldenegg.

22

Indija proti umazanim filmom

Indijski časopis »Indian Mirror« vodi že delj časa odločno borbo proti slabim filmom. Ravnatelj časopisa Krišnamahari je ustanovil meseca junija društvo Legija dostojnosti in poziva vse čitatelje, da se vpišejo vanj. To društvo pripravlja odločen protest proti nemoralnim in kvarnim filmom, ki so, kakor pravi oklic v listu, velika nevarnost za mladino, za družine, za moralo, za religijo. Ko se bo publika resno dvignila proti nedostojnim plakatom in slabim filmom, se bodo morali ravnatelji kino-podjetij in proizvajalci filmov ozirati na te proteste in predvajati poštene filme, kakor jih ljudstvo hoče. Sklicuje se pri tem na katolike v Združenih državah, ki so ustanovili »Ligo dostojnosti« z istim namenom.

Elektromagnet dviga železniške tračnice, in sicer po sedem naenkrat! Elektromagnet, ki je pritrjen na žrvjavu, uporabljajo v working-tonskih jekelnah na Angleškem.

Major Kempner (levo) in kapetan Stevens, ki sta poletela v stratosfero in dosegla višino 15.600 metrov.

Kultura in človeški obraz

Če se spomnimo na prvi obisk šole, ko smo bili otroci, ali tudi na prvi dan v vojašnici, moramo ugotoviti, da so se nam zdeli vsi obrazi enaki. Šele pozneje smo se navadili tovarišev in ugotovili, da imajo lastne, bolj ali manj izrazite osebne poteze. To je znan pojav. Saj razlikuje pastir svoje ovce in dekla goske ali kokoši, dočim se zdijo mestnemu izletniku vsi enaki. Zanimivo pa je, da beležijo vsi raziskovalci enoličnost obrazov pri Kitajcih, zamorcih in drugih temnopoltih rodovih. Po dosedanjem mišljenju je izvirala tudi ta enoličnost iz površnosti opazovalca: nevajeno oko ni bilo v stanju ločiti posameznikov v tuji množici. Toda nedavno je izšla v Italiji študija neke svetovnoslavne Cezarja Lombroseja, ki podaja drugačne zaključke. Lombroso trdi, da so izrazite poteze posledica dedne kulturne višine. Pregledal je desetstisoč v različnih deželah narejenih fotografskih snimkov brez izbire. Ugotovil je, da so zamorci nedvomno bolj slični drug drugemu kakor belokožci. Ta sličnost je posebno očitna pri divjakih. Čim nižja razvojna stopnja je značilna za narod, tem manj osebnih razlik izkazujejo njegovi člani. »Priroda nikoli ne bi bila v stanju do neskončnosti spreminjati človeških obrazov, če ne bi bilo oči. Samo izraz oči podaja obrazu zunanjo osebno barvo. Pri divjakih ne srečamo tega. Imajo vsi iste oči kakor tudi iste nosove in usta.« Lombroso smatra, da izkazuje Evropa povsod približno enak odstotek osebnih razlik, ki pa vendar za spoznanje narašča proti zapadu. Tako so nemški obrazi baje izrazitejši od ruskih in francoski zopet od nemških. Isto je opaziti v Angliji v primeri s skandinavskimi deželami in na Španskem v primeri z Italijo.

Zapisega vojaških novincev v Bolgariji: spredaj kralj Boris, ki je imel nagovor na novince, desno sofijski nadškof, ki je opravil slovesno službo božjo.

Pilot Dittmar, ki je dosegel nov rekord v jadralnem poletu: v 6 urah 25 minutah je preletel 375 kilometrov.

